

запровадити методичку моніторингу та формування по системі Мінагрополітики єдиної інформаційної бази „справедливих цін” на сільськогосподарську продукцію та біологічні активи.

Здійснення накреслених заходів дозволить значно підвищити якість бухгалтерської інформації та рівень управління сільським господарством України.

Література

1. Бородкін О. С. „Шокова терапія” для бухгалтерського обліку //Світ бухгалтерського обліку. – 1997. – № 1. – С. 41–46.
2. Чумаченко Н. Г. Бухгалтерський облік: минуле, тепер... майбутнє?! //Світ бухгалтерського обліку. – 1997. – № 1. – С. 2–6.
3. Чумаченко М. Г. Розвиток бухгалтерського обліку в Україні // Світ бухгалтерського обліку. – 1998. – № 10. – С. 2–9.
4. Палюх М.С. Бухгалтерський облік в управлінні підприємствами агропромислового виробництва // Бухгалтерський облік, аналіз і аудит та управління економічними процесами в світовій і національній економіці: історія, сучасність, перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 23 жовтня 2014 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). – Тернопіль : Крок, 2014. – С. 60–62.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 „Біологічні активи” // Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790.
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні // Закон України Прийнятий Верховною Радою України 16 липня 1999 р. № 996-XIV.
7. Хомин П.Я., Журавель Г.П. Парадигма й контрверзи бухгалтерського обліку та звітності (спроба консеквентного аналізу): Монографія. - Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 299 с.

Микола Пархоμεць, Людмила Уніят
Тернопільський національний економічний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ЗБІЛЬШЕННЯ ОБСЯГІВ ВИРОБНИЦТВА ДІСТИЧНОГО М'ЯСА В УКРАЇНІ

За останні 10-15 років пропозиція м'яса яловичини в усіх регіонах зменшилась, галузь м'ясного скотарства стала збитковою. Свинарство з наявних 25 регіонів – збиткове у 14 областях, найбільш запущена галузь у підприємствах Житомирської, Закарпатської, Кіровоградської, Миколаївської, Одеської, Харківської, Чернігівської та інших областей. Причиною такого стану головних м'ясних галузей України є те, що виробництву цієї продукції у

більшості підприємств не приділяється належної уваги, поголів'я тварин утримують малими групами, їм не створено належних умов годівлі та догляду, в результаті продуктивність тварин низька, а собівартість продукції висока, що обумовлює збитковість.

Варто зазначити, що кризовий стан і збитковість основних м'ясних галузей обумовлюють пошук нових альтернативних видів м'ясної продукції та джерел доходів.

Одним із важливих альтернативних напрямків є нутріївництво, сучасний стан якого свідчить про наявність певної сукупності проблем, котрі потребують невідкладного вирішення та подальшого обґрунтування осмислених стратегій розвитку галузі.

Нутріївництво, як свідчить практика, є однією з перспективних галузей тваринництва в Україні, однак, їй тривалий час (понад 25 років) не приділялося достатньої уваги ні з практичного, ні з наукового напрямів розвитку. Статистичні дані з економіки нутріївництва в Україні майже відсутні і публікуються лише деякі показники з ефективності виробництва хутра, нутрії в більшості статистичних джерел не виділяються взагалі [1, 2].

Необхідно зазначити, що основними гальмівними чинниками розвитку підприємств галузі є: труднощі з одержанням земельної ділянки та довгострокового пільгового кредиту для будівництва нутріївничої ферми, купівлі племінного молодняка та кормів; відсутність племінного поголів'я нутрій в основній більшості регіонів країни. Ці проблеми сприяють використанню досвіду патріархального, екстенсивного, трудомісткого та примітивного розвитку галузі [3,5,6].

Аналіз господарської діяльності нутріївничих господарств не завжди об'єктивно відбиває оцінку господарсько-економічного стану підприємства. В епоху ринкових умов, в національному господарстві країни, зокрема у нутріївництві, при обмежених виробничих ресурсах, багато господарств змушені скорочувати асортименти продукції і зосереджувати зусилля на розведенні стандартних нутрій. Результати діяльності суб'єктів галузі в цілому залишають негативне враження – зменшення обсягів виробництва продукції. Однак, аналіз діяльності на рівні конкретних господарств, особливо підприємств Дніпропетровської області показує суперечливі результати. В багатьох господарствах ведеться робота над призупиненням спаду чисельності поголів'я звірів і зниження їх продуктивності. Разом з цим намічена модернізація ряду об'єктів, спрямована на вдосконалювання технології виробництва, значне зменшення енергоємності, трудозатрат, підвищення механізації та автоматизації забезпечення поголів'я повноцінними кормами та племінним молодняком тощо.

Призупинення розвитку комерційного нутріівництва можна пояснити наступними факторами: відсутність заготівельних та забійних пунктів, що закупають м'ясо та шкурки нутрій у населення; відсутність інтеграційних зв'язків між суб'єктами галузі, відсутність відповідної ринкової інфраструктури та маркетингового комплексу при реалізації продукції; недостатня поінформованість учасників даного виду бізнесу в новітніх технічних та технологічних розробках; необхідність використання нової системи виробничо-фінансових взаємовідносин, що забезпечує рівноправні взаємини всіх учасників агропромислового комплексу [4,5,6].

Водночас галузь нутріівництва почала поступово відроджуватись, насамперед у підприємствах Дніпропетровської області. Там на 1 січня 2014 р. загальне поголів'я нутрій у сільськогосподарських організаціях, фермерських господарствах і в населення становило 111339 голів. Найбільша кількість нутрій зосереджена в Нікопольському, Криничанському та Магдалинівському районах - 10275, 6850 і 7373 голів відповідно [5, 6]. Дані сільськогосподарського перепису вказують на те, що поголів'я нутрій в господарствах населення у 2 - 3 рази більше, ніж у сільськогосподарських організаціях, фермерських господарствах і в індивідуальних підприємств разом узятих, і становлять 69,2 % від загального поголів'я. Динаміка економічної ефективності розвитку галузі нутріівництва наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

**Ефективність діяльності нутріівничих підприємств
Дніпропетровської області [6, с.8].**

Показники	Роки				2013 р. у % до 2011 р.
	2007	2009	2011	2013	
Реалізовано нутрій – всього, тис. гол	11,8	5,9	10,2	18,6	182,3
з них: на плем'я, голів	1094	728	1015	1899	187,1
Середня вага тушки, кг	3,9	4,2	3,8	3,5	92,1
Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1577,8	1192,1	1415,3	3786,6	267,5
Виручка від галузі – всього, тис. грн.	2041,9	1200,8	2030,9	5547,0	273,1
Прибуток від галузі, тис. грн.	464,1	8,7	615,6	1760,4	286,0
Рівень рентабельності галузі, %	29,4	0,7	43,5	46,5	+ 3,0

Наведені показники роботи нутріівничих підприємств Дніпропетровської області засвідчили високу економічну ефективність даного виду бізнесу. Так, наприклад, у 2013 р. в області збільшено: поголів'я нутріїв майже у 2 рази; виручку від реалізації продукції у 2,7 раза; маса прибутку – у 2,9 раза. Рівень рентабельності галузі нутріівництва області становив 46,5 %, що на 3 пункта більше проти 2011 р.

Варто зазначити, що серед усіх досліджуваних підприємств галузі, ТОВ «Призма» Нікопольського району є найефективнішою племінною організацією. Сьогодні підприємство займається лише розведенням нутрій, воно є єдиним племінним репродуктором нутрій в Україні. В 2011 році згідно національного бізнес-рейтингу Державних органів статистики України ТОВ «Призма» було визнане достойним отримання звання «Лідер галузі 2011», посідаючи 37 місце серед підприємств за напрямком «Розведення інших тварин».

Вважаємо, що нутріівництво може зайняти вагоме місце в житті селян, поліпшувати їх економічні й соціальні умови, збільшувати робочі місця та зайнятість населення в кожному регіоні України. Важливо враховувати, що нутрятина із соціальної точки зору корисна для суспільства як дієтичний продукт, що має цілющі властивості, здатні позитивно впливати на здоров'я населення. При цьому м'ясо нутрії, маючи дієтичні та профілактичні властивості, користується великим попитом в країнах Європи, США, Китаю, Японії та інших країнах світу. Враховуючи цю обставину наші підприємці мають надати значну увагу і збільшити залучення інвестиційних ресурсів саме для розвитку галузі нутріівництва.

При комплексному стратегічному підході до перспектив даної галузі з'являються усі можливості для розвитку нутріівництва на засадах малого підприємництва і в кінцевому підсумку за рахунок інтеграційних процесів, можна значно підвищити економічну ефективність нутріівничих підприємств.

Опрацювання літератури [3, 4, 5, 6, 7] дає підстави вважати, що існує економічна та соціальна доцільність збільшення обсягів виробництва продукції галузі нутріівництва у кожному регіоні України, що дасть змогу не тільки поліпшити баланс виробництва і споживання дієтичного м'яса, але й збільшити експортні поставки даної продукції, закласти основу для розвитку дуже важливої і необхідної галузі.

З метою подальшого розвитку цієї галузі важливого значення набуває державна підтримка і сприяння розвитку галузі нутріівництва в кожному регіоні України.

Таким чином, збільшення обсягів виробництва дієтичного м'яса нутрії можна шляхом поглиблення спеціалізації, концентрації та інтеграції виробників й переробних підприємств. Важлива увага має надаватися прогресивним, ресурсощадним технологіям, поліпшенню селекційно-племінної роботи, державній підтримці та сприяння розвитку галузі нутріівництва.

Література

1. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку. Інформаційно – аналітичний збірник (випуск 6) / За ред. П.Т. Саблука та ін.-К.: ІАЕ УААН, 2003.-764с.

2. Витрати та ефективність виробництва продукції в сільськогосподарських підприємствах (моніторинг) / [Шпичак О.М., Воскобійник Ю.П., Шпикуляк О.Г. та ін.]; за ред. Ю.П. Воскобійника.- К.: ННЦ ІАЕ, 2013.-440с.

3. Жинчин М. Звірівництво в міжнародному аспекті / М. Жинчин // Вісник Таврійської аграрної академії.- 2004.- Вип.33.-с.161-166.

4. Павленко О.С. Обґрунтування створення інтеграційного формування суб'єктів галузі нутріівництва / О.С. Павленко // Агросвіт.- 2015.- № 3-4.-с. 75-80.

5. Павленко О.С. Соціально-економічні тенденції розвитку нутріівництва / О.С. Павленко // Вісник ДДАЕУ. – 2015. - № 1 (35). – с.130 – 135.

6. Павленко О.С. Управління ефективністю нутріівничих підприємств. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами.

7. Пархомець М.К. Шляхи підвищення ефективності виробництва продукції нутріівництва в аграрних підприємствах / М.К. Пархомець // Ефективна економіка.-2014.- № 12.

Борис Погріщук, Ірина Мартусенко

Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ ЯК ПРІОРИТЕТНОЇ ЛАНКИ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Реалії сучасного розвитку господарства України визначають необхідність активного переходу галузей та виробництв АПК до прогресивних форм функціонування. Аграрний сектор посідає важливе місце в економіці України, оскільки він виробляє більше 50% валової продукції, забезпечує 10-12% валової доданої вартості. В експортному потенціалі країни частка агропромислового комплексу становить близько 25% [4; 7]. Сьогодні серйозно постають питання якості та конкурентоспроможності продукції українського АПК, адже наша країна є одним з провідних виробників продовольства у світі.

Дослідження проблем та перспектив розвитку АПК представлені вагомим доробком в теоретичних та прикладних наукових працях провідних учених-економістів, серед яких В. Андрійчук, О. Білорус, В. Власов, В. Геєць, В. Горьовий, В. Губенко, С. Дем'яненко, С. Кваша, А. Кредісов, Ю. Лупенко, А. Мокій, П. Саблук В. Юрчишин та багато інших.